
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET

Postboks 8013 DEP

0030 OSLO

Vår ref 2023/522-6	Dykkar ref	Saksbehandlar Sigurd Vie Alme Tlf. 91784800	Dato 01.06.2023
------------------------------	-------------------	--	---------------------------

Lesja kommune forslag til politikk for å betre tilstanden til villrein i Norge

Lesja kommune fatta den 25.05.23 følgjande innspel til ny politikk for å betre tilstanden til villrein i Norge, vedtak kommunestyre:

USS har forfattet brev fra ordførerne i USS-kommuner til Klima- og miljødepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet som er berørt av villreinplanene og ber om:

Det er nødvendig at Kommunal- og distriktsdepartementet, som har ansvaret for plan- og bygningsloven og de nasjonale planoppgavene, involveres i prosessen på linje med Klima- og miljødepartementet.

USS krever at prosessene med tiltaksplanene og stortingsmeldingen bremses og utsettes, og at de berørte kommunene involveres i betydelig sterke grad – med representanter vi selv får utpeke. I tillegg krever vi en avklaring av hva som vil bli den faktiske og juridiske betydningen av tiltaksplanene for kommunenes arealplanarbeid før prosessene fortsetter. Dette er helt avgjørende for å sikre den legitimitet som plansystemet og myndighetene trenger, og som er nødvendig for å ivareta hensynet til villreinens interesser på lang sikt. Lesja kommune stiller seg bak brevet fra USS til departementene.

- 1. Lesja kommune har følgjande innspel til ny politikk for å betre tilstanden til villrein i Norge:*
- 2. Til rettelagt kanalisering, kunnskapsformidling og skilting retta mot turisme.*
- 3. Langsiktig strategi for å auke kunnskapen om vår natur i befolkninga.*
- 4. Kommunal arealforvaltning og verneplanar gjeld. Stortingsmeldinga om villrein må omfatte dei nasjonale villreinområde og ikkje påføre avgrensingar utover desse.*
- 5. Regional eller nasjonal finansiering av friluftstiltak utanfor leveområde til villrein, men spesifikt i områder som kan kanalisere ferdsel vekk frå villreinen sitt leveområde.*

Postadresse:	Besøksadresse:	Org.nr: 964949204	Telefon:
Postboks 53	Jakup B. Klukstadsveg	Heimeside: www.lesja.kommune.no	61244100
2671 LESJA	32, 2665 Lesja	E-post: postmottak@lesja.kommune.no	

6. *Ekstra finansiering til nasjonalparkkommunar som er øyremarka til arbeide relatert til villrein og sårbar natur. Styrke lokal miljøforvaltning i kommunane.*
7. *Viktig å oppretthalde den lokale tradisjonelle bruken av fjellområda våre ved beiting, jakt, fiske og friluftsliv.*
8. *Rovviltforliket må følges opp slik at både villrein og sau skal ha ei framtid i fjellområda våre.*
9. *Rovviltforvaltninga må iverksette effektive tiltak for å redusere jervbestanden ned til bestandsmålet.*
10. *Det er viktig at det vert satsa på lokalsamfunna med tanke på busetting og næringsutvikling. Tilskotsordningar som legger til rette for aktivitet og utvikling utanfor villreinens leveområde.*
11. *Tilpasse dei nasjonale kraftinstallasjonane med omsyn til villrein.*

Vedlagt er saksutgreiing.

Med helsing

Sigurd Vie Alme
plan- og miljørådgjevar

Dokumentet er elektronisk og sendast utan signatur.

Vedlegg

- 1 Saksprotokoll Lesja kommune forslag til politikk for å betre tilstanden til villrein i Norge

Kopi til:

KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET	Postboks 8013 DEP	0030	OSLO
INNLANDET FYLKESKOMMUNE	Postboks 4404 Bedriftssenteret	2325	HAMAR
STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG	Postboks 2600	7734	STEINKJER
STATSFORVALTEREN I INNLANDET	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER

Saksutredning

Arkivreferanse: 2023/522-1

Saksbehandler: Sigurd Vie Alme

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
2023/20	25.05.2023	Formannskapet Kommunestyret

Lesja kommune forslag til politikk for å bedre tilstanden til villrein i Norge

Bakgrunn

Utsnitt frå artikkel på regjeringen.no, *Regjeringen ber om forslag til politikk for å bedre tilstanden til villrein i Norge*, [link](#):

Utviklingen for villreinen har gjennom lang tid gått i feil retning, noe den første klassifisering etter kvalitetsnormen for villrein klart viser. Regjeringen har nå en målsetting om å bedre situasjonen for villrein i Norge, og det skal derfor lages en stortingsmelding om villrein.

Klima- og miljødepartementet ønsker i forbindelse med arbeidet med stortingsmeldingen innspill til tiltak og virkemidler som kan bidra til å bedre tilstanden for villrein.

I denne nettsaken følger en beskrivelse av dagens tilstand i villrein fjellet og hva som anses å være det aktuelle utfordringsbildet. Dette er ment som et utgangspunkt for innspill til tiltak og virkemidler for å bedre tilstanden for villreinen i Norge.

Første klassifisering etter kvalitetsnorm for villrein

Kvalitetsnormen for villrein beskriver kvaliteten på både villreinbestanden, lavbeiter som en sentral del av beitegrunnet, og leveområdet og menneskelig påvirkning. Det skal hvert fjerde år vurderes om de 24 villreinområdene har god, middels eller dårlig kvalitet. Målet er å oppnå eller opprettholde minimum middels kvalitet så snart som mulig. På lengre sikt er det også et mål at de nasjonale villreinområdene skal ha god kvalitet.

Det ble gjennomført en første klassifisering av de ti nasjonale villreinområdene i 2022, jf. NINA Rapport 2126 – Klassifisering av de ti nasjonale villreinområdene etter kvalitetsnorm for villrein. De andre villreinområdene vil bli klassifisert for første gang i 2023.

Følgende vurdering ligger til grunn for de seks villreinområder som så langt er klassifisert til dårlig kvalitet:

- Fem villreinområder oppnår ikke tilfredsstillende kvalitet på grunn av dårlig tilstand på leveområdene. Dette gjelder Snøhetta, Rondane, Nordfjella og Setesdal Ryfylke, hvor viktige trekkpassasjer har dårlig kvalitet. Også Hardangervidda vurderes å ha for dårlig kvalitet når det gjelder reinens arealutnyttelse.*

- *To villreinområder, Hardangervidda og Nordfjella, har ikke tilfredsstillende kvalitet for helse på grunn av påvist forekomst av skrantesyke («chronic wasting disease» – CWD).*
- *Hardangervidda, Nordfjella og Setesdal Ryfylke har dårlig kvalitet når det gjelder andelen voksen bukk i bestanden. Dette har sammenheng med tiltakene for å begrense og om mulig utrydde skrantesyke.*
- *Tre villreinområder har dårlig kvalitet når det gjelder kjønns- og alderskorrigerede slaktevekter hos kalv. Dette gjelder Snøhetta, Knutshø og Hardangervidda.*
- *Villreinområdet Snøhetta ble satt til dårlig kvalitet når det gjelder kalveproduksjon (antall kalver per 100 simle og ungdyr om sommeren).*

Mange faktorer som samlet har bidratt til utviklingen

Arealbruksendringer har den klart største negative påvirkningen på villrein i villreinområdene. Utbygging av infrastruktur, omdisponering av arealer, nedbygging i randsonene opp mot villreinområdene, samt annen menneskelig aktivitet kan føre til at villreinens faktiske leveområder begrenses ved at reinen stenges ute og avskjæres fra å bruke viktige deler av leveområdene. En kraftig økning i menneskelig ferdsel i villreinområdene er en annen stor utfordring. Sykdommer og parasitter påvirker også reinen negativt. Spesielt utgjør skrantesyke en stor utfordring i enkelte områder.

Den største utfordringen i villreinområdene er knyttet til dårlig kvalitet på viktige trekkpassasjer. Dette gjelder de fleste nasjonale villreinområdene der tilstanden i dag er dårlig. Fellesnevneren for disse områdene er at veier og vannkraftutbygging, i kombinasjon med ferdsel i utsatte områder, har stor negativ effekt på villreinens vandringsmuligheter og dermed dens arealutnyttelse.

Tidligere vannkraftutbygginger er hovedårsaken til at flere villreinområder har dårlig kvalitet. Utbyggingene har blant annet ført til direkte tap av leveområder for villrein. I tillegg blir anleggsveier benyttet som utfartsårer for mange brukergrupper i villreinområdet, mens vannmagasinene legger til rette for trafikk med fritidsbåter. Dette har bidratt til ytterligere arealutnyttelse hos villrein. Ved eldre kraftutbygginger er det også bygd mange hytter i tilknytning til anleggsveiene. Vannkraftutbygging gjennom de siste 100 årene har i særlig grad påvirket villreinområdene Setesdal Ryfylke, Nordfjella, Snøhetta og Hardangervidda.

På tilsvarende måter har tidligere samferdselsprosjekter medført en fragmentering av villreinens leveområder. Utbygging av offentlig vei og jernbane har medført en barriere for villrein, i tillegg til at det er skapt utgangspunkter for økt ferdsel inn i villreinområdene.

Tidligere hyttebygging på 1950- og 60-tallet, da vurderinger av konsekvenser for villrein ikke lå til grunn, har også medført at en rekke hytter i dag har en lite gunstig plassering av hensyn til villrein.

Antallet fritidsbygg har økt jevnt de siste 20 årene, og med en vekst på 8,6 prosent de siste ti årene. Norske kommuner har satt av arealer til nye fritidsboliger som nesten tilsvarer det samlede arealet til Rondane og Femundsmarka nasjonalparker. I tillegg til dette kommer ulike anlegg og infrastruktur knyttet til reiselivet, slik som for eksempel hoteller, alpinanlegg, gondolbaner og turisthytter. Fritidsboliger og reiselivsaktivitet med tilhørende ferdsel har i flere områder ført til at villreinen sin bruk av viktige funksjonsområder er redusert, og er en viktig årsak til at flere av disse områdene i dag har dårlig kvalitet.

Slaktevekter hos kalv har i flere områder utviklet seg negativt. Dette gjelder særlig Hardangervidda, som i lang tid har hatt svært lave kalvevekter og lave vekter på voksne simler. I Snøhetta og Knutshø er gjennomsnittsvektene middels, men disse områdene får dårlig kvalitet på grunn av en statistisk sikker negativ utviklingstrend. Redusert tilgang til viktige beiteområder som følge av menneskelig infrastruktur og forstyrrelser er trolig viktige faktorer for denne utviklingen. Effekter av for eksempel parasitter, klimaendringer og jakt kan være medvirkende faktorer. Nordfjella og Hardangervidda får også dårlig kvalitet på grunn av funnene av klassisk skrantesyke.

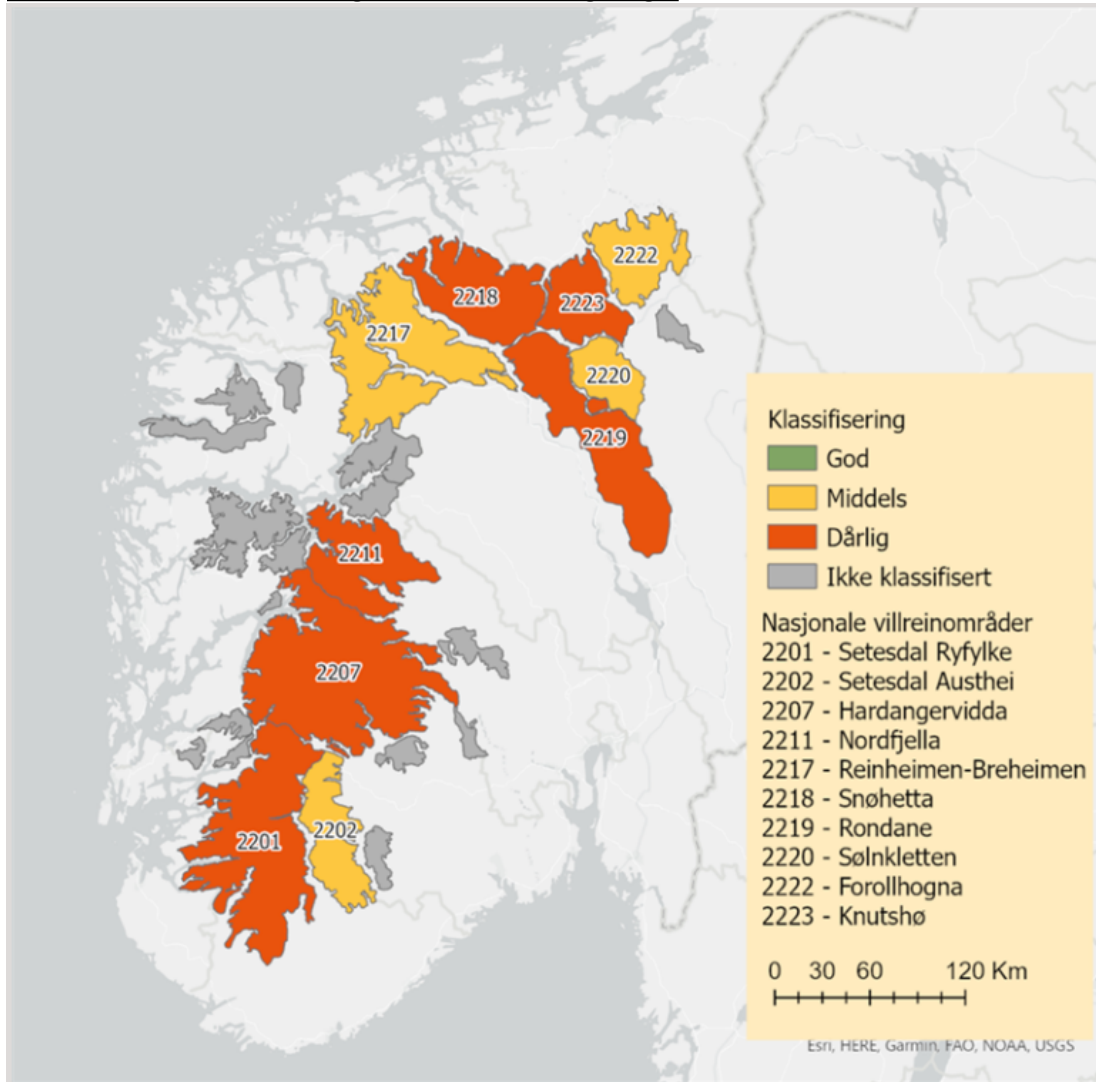
Ferdseil er en økende utfordring, og en vesentlig negativ faktor for alle villreinområder som er klassifisert til dårlig kvalitet. Den største delen av ferdselen skjer til fots, og mellom 80 til 90 prosent av turgåerne følger i hovedsak merkede stier og løyper. Kiting er en «ny» ferdselsform som potensielt har stor rekkevidde. Andre aktiviteter med økende omfang som kan ha betydning for villrein, er kjøring med hundespenn og toppturer på ski. Sykling i naturen er en stabil aktivitet på landsbasis, men bruk av el-sykler er likevel en økende trend, også for terrengsykler. Bruken av disse gir en vesentlig økt rekkevidde inn i villrein fjellet. I noen av villreinområdene er det også betydelige utfordringer med motorferdsel i utmark. Det er også avdekket tilfeller med ulovlig motorferdsel i flere villreinområdene.

Mange av villreinområdene som ikke har status som nasjonale villreinområder er små, mindre enn 1000 km² og med en vinterbestand på mindre enn 1000 dyr. De aller minste bestandene er på bare noen titalls dyr. De små bestandene har sine særskilte utfordringer nettopp fordi de er små, noe som blant annet gjelder tilgangen på viktige funksjonsområder, ytterligere fragmentering og tap av genetisk variasjon. I noen av de minste områdene på Vestlandet er tilveksten så lav at det for tida ikke er jakt i områdene.

Menneskeskapt klimaendring er blant de største utfordringene verden står ovenfor, og villrein blir allerede påvirket av den globale oppvarmingen. Det er stor usikkerhet knyttet til hvordan klimaendringene vil påvirke villreinen i årene som kommer, men det er relativt bred enighet om at klimaendringer vil kunne skape vesentlige utfordringer for villrein i fremtiden.

Beskrivelsen over viser at utfordringsbildet er sammensatt. En bærekraftig og helhetlig forvaltning er avhengig av god kunnskap, gode virkemidler, lokal forankring og lokalt engasjement. Dette krever samarbeid mellom brukergruppene og forvaltningsmyndighetene, og en felles forståelse for viktigheten av å ta vare på villreinen og dens leveområder på en balansert og god måte. På bakgrunn av utfordringene omtalt ovenfor, bes det om innspill til virkemidler og andre tiltak som kan snu den negative utviklingen og samlet bidra til en forbedret tilstand for villreinen.

Oversikt villreinområde i Norge med klassifiseringsfarge:

Figur 1: Visar klassifisering av villreinområda i Norge, henta frå NINA Rapport 2126.

Vurdering

Kommunedirektøren vil tydeleggjere at dette gjeld den overordna politikken for villrein i Norge, innspel vert sendt direkte til klima- og miljødepartementet.

Tydeleggjering av villreinprosessane som på går overordna:

1. Stortingsmelding om ny politikk for betring av tilstanden til villreinen i Norge.
  - a. Utarbeidast av klima- og miljødepartementet.
    - i. Målsetting er ferdigstilling og iverksetting før påske 2024.
2. Tiltaksplan for alle villreinområde som er klassifisert til dårleg.
  - a. Utarbeidast av Statsforvalteren for kvar enkelt villreinområde, samanstillast av miljødirektoratet til klima og miljødirektoratet til formellbehandling.
    - i. Målsetting er godkjende tiltaksplanar av regjeringa innan utgangen av 2024.

Etter tilbakemelding frå dei politiske utvala til administrasjonen i orienteringsmøta om villreinprosessane er landbruksavdelinga inkludert i saksutgreiing for å utdjupe tematikken rundt landbruk og rovdyr.

Det er tydeleg og ingen tvil at menneskeleg ferdsel i fjellet påverkar åtferd til villreinen. Men det er stor forskjell korleis folk oppfører seg på fjellet i møte med naturen og villreinen. Lokal befolkning både heiltid- og deltidbebuarar er generelt meir opptatt av å bevare den lokale naturen enn tilreisande besøkande er. Dette gir ofte utslag i korleis ein oppfører seg i møte med ville dyr. Utanlandske besøkande har kanskje berre denne 1 sjansen til å sjå villrein, og pressar ofte på for å kome nærmare. Truleg er det stor variasjon i kunnskapen om fjelløkologi og korleis ein påverkar dei ville dyra hos turistar frå andre land. Ein bør iverksette tiltak for at besøkande får auka kunnskap om naturen og dyreliv. Ved ei auka forståing vil ein forhåpentleg tilpasse åtferd med omsyn til natur og dyreliv.

Kommunedirektøren anbefaler at ein vurderer ny politikk for å handtere den internasjonale turismen i verneområda. Slik som målretta kanalisering, kunnskapsformidling og skilting retta mot internasjonal turisme.

- Til rette lagt kanalisering, kunnskapsformidling og skilting retta mot internasjonal turisme.

Auka kunnskapen gir større forståing for korleis ein bør oppføre seg i naturen, og eventuelle avgrensingar for kor og når ein bør ferdast i naturen. Generell kunnskapsauke om naturen i befolkninga vil truleg gi positivt effekt, ikkje berre for villrein men naturen under eitt. Stadig fleire bur i urbane strøk, og forståinga og kjennskap til naturen kan verke å vere fallande.

Kommunedirektøren meiner det bør kome på plass ein langsiktig strategi for å auke kunnskapen om vår natur i befolkninga. Lokalt er det mykje god kunnskap om villrein, nokon ein har fått gjennom tradisjonell bruk av fjellområdet ved jakt, fiske, beitebruk og friluftsliv.

- Langsiktig strategi for å auke kunnskapen om vår natur i befolkninga.
- Viktig å oppretthalde den lokale tradisjonelle bruken av fjellområda våre ved beiting, jakt, fiske og friluftsliv.

Norge befolkning vert gradvis større, og fleire ferdast i utmark. Truleg vil ein framover også ferdast mykje internt i landet med tanke på den økonomiske utviklinga og forhåpentleg klima krav til den internasjonale turismen. Dette førar til at populære tursmål vert stadig aukande frekventert, om desse turmåla er i leveområdet for villrein gir det tydelege barriere til den sky villreinen. Dei lokale forvaltarane i villreinområde og villreinens leveområde kjenner til problematikken og når dyra er sårbare. Om det skal vere omlegging av stiar må det gjerast i saman med dei lokale kommunane.

Vern og pålegg frå nasjonal myndigheit førar ofte til restriksjonar i distriktskommunar. Ein bør sjå på tiltak av nasjonal interesse utan at ein forringar lokale verdiar, slik som utbygging av fornybar energiproduksjon og transport av straum ved store kraftleidningar gjennom leveområdet til villreinen.

Kommunedirektøren meiner storsamfunnet må sjå på tiltak som kan gjerast med den nødvendige nasjonale infrastrukturen, slik som fjerning av kraftleidningar som ikkje er i bruk, bakkelegge leidningar som er over viktige trekkområder mm.

- Tilpasse dei nasjonale kraftinstallasjonane med omsyn til villrein.

Distriktskommunar er ofte fokusert på å stagnere befolkningsnedgang, sidan dette er eitt av dei økonomiske hovud grunnlaget som drifrar kommune Norge. Tiltak som endrar eller reduserer dagens friluftstilbod til lokalbefolkninga bør finansierast nasjonalt. Distriktskommunar med store områder som er verna har ofte små administrasjonar og avgrensa kapasitet. Målretta økonomi til å arbeide strategisk for forvaltning av sårbar natur og dyr vil betre kapasitet og handheving av lovverk til det betre for sårbar natur og dyr. Lesja kommune arbeider aktivt for oppretting av friluftstilbod i dalbotnen.

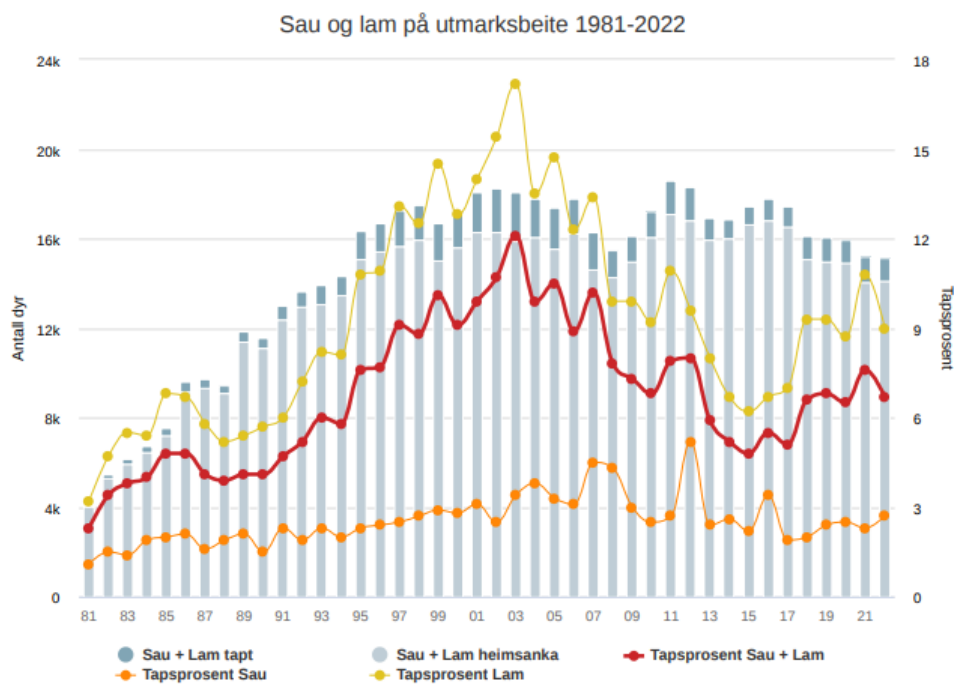
Kommunedirektøren meiner det kan vere aktuelt å gi øymerka ekstra finansiering til nasjonalparkkommunar for arbeide relatert til villrein og sårbar natur.

- Regional eller nasjonal finansiering av friluftstiltak utanfor leveområde til villrein, men spesifikt i områder som kan kanalisere ferdsel vekk frå villreinen sitt leveområde.
- Ekstra finansiering til nasjonalparkkommunar som er øymerka til arbeide relatert til villrein og sårbar natur. Styrke lokal miljøforvaltning i kommunane.
- Det er viktig at det vert satsa på lokalsamfunna med tanke på busetting og næringsutvikling.
  - Tilskotsordningar som legger til rette for aktivitet og utvikling utanfor villreinens leveområde.

Landbruksfaglig vurdering

- ❖ Rovviltforlikets tosidige målsetting om sau og jerv i utmarka skaper ei usikker framtid for villrein

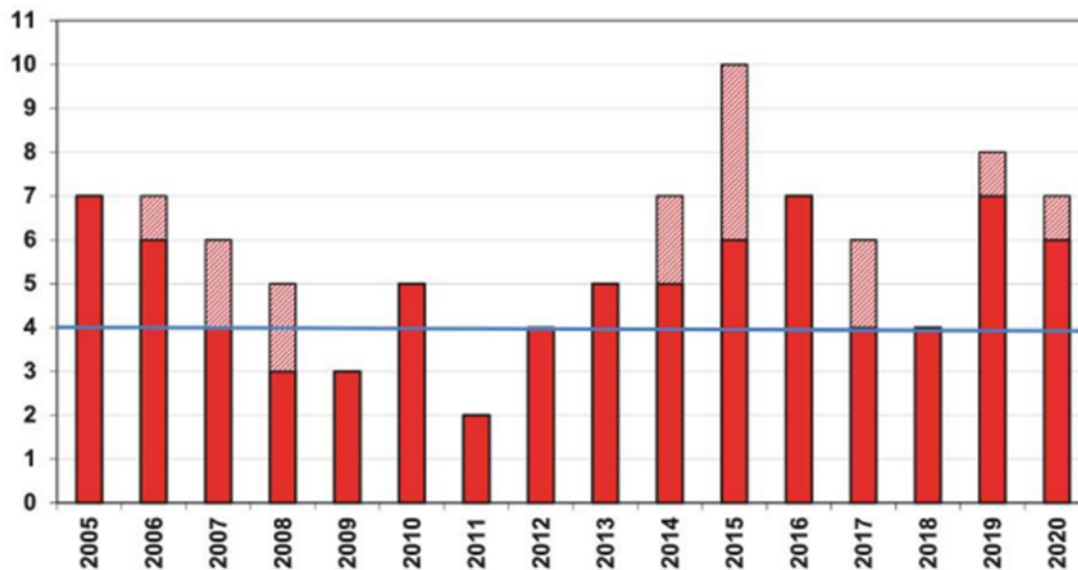
Ca 15 100 sau og lam slippes årlig på utmarksbeite i Lesja kommune. Grafen nedenfor viser utviklingen av dyretall og tapsprosent for beitelag i Organisert beitebruk for Lesja. Søylene viser antall sau og lam heimsanka i lys farge og antall tapt i mørk farge. Kurvene viser samla tapsprosent med tykk strek, og tapsprosent for sau og lam hver for seg med tynn strek. Kommunen har de siste 7 årene hatt en økning i tapsprosent på lam som også gir konsekvenser for det samla tapet.

Figur 2: Generert fra beitestatistikk nibio.

Utmarksressursene i Lesja kommune ligger i rovviltregion 3. Bestandsmålet i regionen er 4 årlige jervekull. Figuren nedenfor viser hvordan forvaltningen har lyktes med å nå det nasjonale bestandsmålet for jerv:

Figur 3: Figuren viser registrerte ynglinger av jerv i region 3 i perioden 2005-2020. Den blå streken viser bestandsmålet på 4 ynglende individ. Søylene angitt i skravur er der det er tatt ut ekstraordinære uttak av jerv (hiuttak) (Rovviltnemnda i region 3 Oppland, 2020, s. 16).

Figuren viser at bestanden av jerv i hovedsak har ligget over bestandsmålet. Fjellområdene i Lesja ligger i alpin sone. Dette vanskeliggjør sporing av jerv. Enkelte år er sporingsforholdene så krevende at kommunen stiller seg spørsmålsteget ved om det er utført tilstrekkelig med sporingsarbeid og følgende kullregistreringer. Hele forvaltninga av jervebestanden i Norge reguleres gjennom kullregistreringer som sendes inn. De årene det ikke er mulig å få registrert ynglinger kan det medføre et uriktig bilde av bestanden av jerv.

Rovviltforliket forteller at lisensfelling skal være hovedverktøyet for regulering av bestanden av jerv. Lisensfelling i våre fjellområder har vist seg å være svært krevende og har derfor svært ujevnt resultat. Lisensfellingskvota på jerv i region 3 er sjelden fylt.

Lesja har over lengre tid hatt store tap til freda rovvilt, da spesielt jerv. Kommunen antar at sau er en betydelig andel av jervens næringsgrunnlag i tillegg til blant anna villrein. Antallet beitebrukere har en klar fallende trend. Hvert år legger i snitt 2 beitebrukere ned produksjonen sin. Dyreantallet er også synkende. Dersom denne trenden fortsetter er det grunn til at jerven etter hvert må finne seg andre næringskilder. Belastninga rovviltet legger på beitebrukerne gir oss grunn til å mene at vi vil se en økende trend i nedleggelse av produksjonen. Etter vårt syn er faren for opphør av produksjon størst ved generasjonsskifte. Kommunen er bekymret for at det vil bli færre sau i utmarka i Lesja i årene framover og også bekymret for hvilke konsekvenser dette får for villreinen.

❖ Økende ørnebestand kan gi konsekvenser for villrein

Lesja kommune hadde i fjor 4 dokumenterte tap til kongeørn. Beitebrukerne formidler at det er en sterk økende trend i antallet synsobservasjoner av både kongeørn og havørn. Kommunen er bekymret for at den økende trenden i synsobservasjoner skyldes en økt ørnebestand i Lesja. En økende ørnebestand kan påvirke villrein direkte gjennom at de tar kalv, eller indirekte gjennom at ørn tar lam som på sikt kan resultere i færre beitebrukere og lavere næringstilgang for både ørn og jerv.

Kommunedirektøren ønsker å signalisere at Rovviltforliket ikke skaper en bærekraftig sameksistens med sau og jerv i utmarka, derimot skaper det en usikker framtid for villrein i våre fjellområder. Kommunedirektøren mener Regjeringen bør se på forvaltninga av freda rovvilt med nye øyne med mål om å utforme ei forvaltning som sikrer jervebestand, naturmangfoldet, beitebruket, rekruttering til beitenæringa og levende bygdesamfunn.

- Rovviltforliket må evalueres og endres for at både villrein og sau skal ha en framtid i fjellområdene våre.
- Inntil nytt rovviltforlik foreligger må forvaltninga få handlingsrom til å iverksette effektive tiltak for å redusere jervebestanden ned til bestandsmålet.

Dokumenter

Innstilling:

Lesja kommune har følgjande innspel til ny politikk for å betre tilstanden til villrein i Norge:

1. Til retteltag kanalisering, kunnskapsformidling og skilting retta mot internasjonal turisme.
2. Langsiktig strategi for å auke kunnskapen om vår natur i befolkninga.
3. Kommunal arealforvaltning og verneplanar gjeld. Stortingsmeldinga om villrein må omfatte dei nasjonale villreinområde og ikkje påføre avgrensingar utover desse.
4. Regional eller nasjonal finansiering av friluftstiltak utanfor leveområde til villrein, men spesifikt i områder som kan kanalisere ferdsel vekk frå villreinen sitt leveområde.
5. Ekstra finansiering til nasjonalparkkommunar som er øyremerka til arbeide relatert til villrein og sårbar natur. Styrke lokal miljøforvaltning i kommunane.
6. Viktig å oppretthalde den lokale tradisjonelle bruken av fjellområda våre ved beiting, jakt, fiske og friluftsliv.
7. Rovviltforliket må evaluerast og endrast for at både villrein og sau skal ha ei framtid i fjellområda våre.
8. Inntil nytt rovviltforlik føreligger må forvaltninga få handlingsrom til å iverksette effektive tiltak for å redusere jervbestanden ned til bestandsmålet.
9. Det er viktig at det vert satsa på lokalsamfunna med tanke på busetting og næringsutvikling.
  - a. Tilskotsordningar som legger til rette for aktivitet og utvikling utanfor villreinens leveområde.
10. Tilpasse dei nasjonale kraftinstallasjonane med omsyn til villrein.

Per Dag Hole
kommunedirektør

Kommunestyrets behandling av sak 20/2023 i møte den 25.05.2023:

Behandling

Forslag fra Hanne Velure (H):Tilleggspunkt:

USS har forfattet brev fra ordførerne i USS-kommuner til Klima- og miljødepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet som er berørt av villreinplanene og ber om:

Det er nødvendig at Kommunal- og distriktsdepartementet, som har ansvaret for plan- og bygningsloven og de nasjonale planoppgavene, involveres i prosessen på linje med Klima- og miljødepartementet.

USS krever at prosessene med tiltaksplanene og stortingsmeldingen bremses og utsettes, og at de berørte kommunene involveres i betydelig sterke grad – med representanter vi selv får utpeke. I tillegg krever vi en avklaring av hva som vil bli den faktiske og juridiske betydningen av tiltaksplanene for kommunenes arealplanarbeid før prosessene fortsetter. Dette er helt avgjørende for å sikre den legitimitet som plansystemet og myndighetene trenger, og som er nødvendig for å ivareta hensynet til villreinens interesser på lang sikt.

Lesja kommune stiller seg bak brevet fra USS til departementene.

Forslag fra Ellen Syse (SP): Endre punkt 7 og 8 til:

7. Rovviltforliket må følges opp slik at både villrein og sau skal ha ei framtid i fjellområda våre.

8. Rovviltforvaltninga må iverksette effektive tiltak for å redusere jervbestanden ned til bestandsmålet.

Eirik Sæther (SP): Foreslår å stryke ordet -internasjonal- i pkt 1

Innstillingen med tilleggspkt Hanne Velure (H), endring i pkt 7 og 8 Ellen Syse (SP) og endring i pkt 1 Eirik Sæther (SP) vedtatt - Enstemmig

Vedtak

USS har forfattet brev fra ordførerne i USS-kommuner til Klima- og miljødepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet som er berørt av villreinplanene og ber om:

Det er nødvendig at Kommunal- og distriktsdepartementet, som har ansvaret for plan- og bygningsloven og de nasjonale planoppgavene, involveres i prosessen på linje med Klima- og miljødepartementet.

USS krever at prosessene med tiltaksplanene og stortingsmeldingen bremses og utsettes, og at de berørte kommunene involveres i betydelig sterke grad – med representanter vi selv får utpeke. I tillegg krever vi en avklaring av hva som vil bli den faktiske og juridiske betydningen av tiltaksplanene for kommunenes arealplanarbeid før prosessene fortsetter. Dette er helt avgjørende for å sikre den legitimitet som plansystemet og myndighetene trenger, og som er nødvendig for å ivareta hensynet til villreinens interesser på lang sikt.

Lesja kommune stiller seg bak brevet fra USS til departementene.

Lesja kommune har følgjande innspel til ny politikk for å betre tilstanden til villrein i Norge:

1. Til rettelagt kanalisering, kunnskapsformidling og skilting retta mot turisme.
2. Langsiktig strategi for å auke kunnskapen om vår natur i befolkninga.
3. Kommunal arealforvaltning og verneplanar gjeld. Stortingsmeldinga om villrein må omfatte dei nasjonale villreinområde og ikkje påføre avgrensingar utover desse.
4. Regional eller nasjonal finansiering av friluftstiltak utanfor leveområde til villrein, men spesifikt i områder som kan kanalisere ferdsel vekk frå villreinen sitt leveområde.

5. Ekstra finansiering til nasjonalparkkommunar som er øyremarka til arbeide relatert til villrein og sårbar natur. Styrke lokal miljøforvaltning i kommunane.
6. Viktig å oppretthalde den lokale tradisjonelle bruken av fjellområda våre ved beiting, jakt, fiske og friluftsliv.
7. Rovviltforliket må følges opp slik at både villrein og sau skal ha ei framtid i fjellområda våre.
8. Rovviltforvaltninga må iverksette effektive tiltak for å redusere jervbestanden ned til bestandsmålet.
9. Det er viktig at det vert satsa på lokalsamfunna med tanke på busetting og næringsutvikling. Tilskotsordningar som legger til rette for aktivitet og utvikling utanfor villreinens leveområde.
10. Tilpasse dei nasjonale kraftinstallasjonane med omsyn til villrein.